

Sisäisen tarkastuksen toimintaohje

Aluehallitus 30.1.2025

Hyväksytty: Aluehallitus 30.3.2023

Päivitetty: Aluehallitus 30.1.2025

Sisällys

Sisäisen tarkastuksen toimintaohje	1
Johdanto	1
1 Sisäisen tarkastuksen tarkoitus	2
2 Sisäisen tarkastuksen toimivalta.....	2
3 Sisäisen tarkastuksen vastuu.....	2
4 Toiminnan toteutus ja vuosisuunnittelu	3

Johdanto

Sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa määritellään sisäisen tarkastuksen toiminnon tarkoitus, toimivalta ja vastuu. Toimintaohje määrittää sisäisen tarkastuksen aseman organisaatiossa mukaan lukien raportointisuhteet.

Toimintaohje antaa toimeksiannon toteuttamisen edellyttämän valtuutuksen saada tarpeellisia tietoja, tavata tarvittavia henkilöitä ja päästä tarkastamaan asiaan liittyvää fyysistä omaisuutta sekä määrittelee sisäisen tarkastuksen toiminnon tehtäväkentän laajuuden.

Aluehallitus vastaa sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen hyväksymisestä.

1 Sisäisen tarkastuksen tarkoitus

Sisäinen tarkastus arvioi sisäisen valvontajärjestelmän ja riskienhallinnan tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta ja pyrkii siten edistämään organisaation tavoitteiden saavuttamista ja parantamaan sen toimintaa.

Sisäinen tarkastus tukee organisaatiota sen tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi- ja varmistus- sekä neuvontapalvelutoimintaa, joka on luotu tuottamaan lisäarvoa organisaatiolle ja parantamaan sen toimintaa. Sisäisen tarkastuksen tarjoamat neuvontapalvelut eivät kuitenkaan saa vaarantaa sisäisen tarkastuksen riippumattomuutta ja objektiivisuutta, ja sisäisen tarkastuksen tulee pidättäytyä tehtävistä, joihin sisältyy tämä riski.

Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi.

2 Sisäisen tarkastuksen toimivalta

Sisäisen tarkastuksen toimivalta määritellään sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa. Aluehallitus vastaa sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen lopullisesta hyväksymisestä ja määrittää siten sisäisen tarkastuksen toimivallan. Sisäisen tarkastuksen toimivaltaa ja tehtäviä käsitellään myös aluevaltuuston päättämässä hallintosäännössä.

Hyvinvointialueen organisaatiossa sisäinen tarkastus on hallinnollisesti talousjohtajan alainen toiminto, mutta raportoi toiminnastaan suoraan aluehallitukselle ja hyvinvointialuejohtajalle.

Sisäisen tarkastuksen toiminnon tulee voida vapaasti päättää sisäisen tarkastuksen tehtäväkentän laajuudesta, suorittaa tehtävänsä ja raportoida tulokset. Muussa tapauksessa sisäisen tarkastuksen tulee raportoida vapautta rajoittavista tekijöistä aluehallitukselle ja keskustella niiden vaikutuksista.

Sisäisellä tarkastuksella on oikeus saada käyttöönsä kaikki tehtäviensä toteuttamista varten tarpeelliset tiedot, asiakirjat ja tietojärjestelmien käyttöoikeudet salassapitosäännösten estämättä. Sisäisellä tarkastuksella on oikeus tavata tarvittavat henkilöt ja päästä tarkastamaan asiaan liittyvää fyysistä omaisuutta.

Sisäinen tarkastus voi tehdä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen sekä Valtiontalouden tarkastusviraston tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

3 Sisäisen tarkastuksen vastuu

Sisäisen tarkastuksen vastuulla on toteuttaa sisäistä tarkastusta aluehallituksen hyväksymän sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen mukaisesti.

Sisäisen tarkastuksen johtopäätökset ja raportointi perustuvat dokumentoituun tarkastusaineistoon. Sisäisen tarkastuksen dokumentit ja keskeiset valmisteluasiakirjat säilytetään hyvinvointialueen arkistonmuodostussuunnitelmassa määriteltyjen säilytysaikojen mukaisesti 10 vuotta.

Sisäinen tarkastus raportoi tarkastussuunnitelman toteutumisesta, tarkastusten tuloksista, toimenpidesuosituksista ja seurannasta sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus raportoi tarkastuksista aluehallitukselle ja hyvinvointialuejohtajalle sekä tarkastuksen kohteena olevasta toiminnasta vastaavan tulosityksikön johtajalle sekä muille tarvittaville vastuuhenkilöille.

Sisäinen tarkastus noudattaa työssään soveltuvin osin sisäisen tarkastuksen kansainvälisen ammatillisen ohjeistuksen pääperiaatteita ja standardeja. (The Institute of Internal Auditors - Global Internal Audit Standards)

3.1 Eettiset säännöt ja tarkastuksen pääperiaatteet

- Toimii rehellisesti
- On ammattitaitoinen ja huolellinen
- On objektiivinen ja puolueeton
- Toiminta ohjautuu organisaation strategioiden, tavoitteiden ja riskien mukaisesti
- On organisatorisesti riippumaton ja sillä on riittävät voimavarat
- Toiminta on laadukasta ja sitä kehitetään jatkuvasti
- Viestii tuloksellisesti
- Tarjoaa riskilähtöistä varmistusta
- On näkemyksellinen, ennakoiva ja tulevaisuuteen suuntautunut
- Edistää organisaation kehittymistä

3.2 Koulutukset

Sisäisellä tarkastuksella on velvollisuus ylläpitää ja kehittää osaamistaan. Sisäisellä tarkastuksella on oikeus osallistua tarkoituksenmukaisiin sisäisiin ja ulkoisiin koulutuksiin.

4 Toiminnan toteutus ja vuosisuunnittelu

Sisäinen tarkastus laatii vuosittain riskiperusteisen tarkastussuunnitelman. Tarkastussuunnitelman laatimiseksi sisäinen tarkastus muodostaa käsityksen organisaation strategioista, toiminnan päätavoitteista, niihin liittyvistä riskeistä ja riskienhallintaprosesseista. Käsityksen muodostaakseen sisäinen tarkastus mm. keskustelee ylimmän johdon ja hallituksen kanssa. Hyvinvointialueen ylimmän johdon ja hallituksen näkemykset tulee ottaa huomioon tarkastuksen suunnittelussa. Aluehallitus hyväksyy sisäisen tarkastuksen vuosittaisen tarkastussuunnitelman.

Suunnitelmaa tulee tarvittaessa arvioida ja muokata, mikäli hyvinvointialueen toiminnassa, riskeissä, toiminnoissa, hankkeissa, järjestelmissä tai sisäisissä valvontatoimissa tapahtuu muutoksia.